

Grindsted- forureningerne

**Status for undersøgelser af fanen
fra fabriksgrunden**

Region Syddanmark

Aktuelle indsatser ved

Undersøgelser, forskning og udvikling

- Udvikling af screeningsmetode til brug langs åen
- Boringer langs åen —————
- Transekt-boringer på tværs af fanen - - - - -
- Strømlinje-boringer på langs af fanen - - - - -
- Nedbrydning af forurenende stoffer

Udføres i tæt samarbejde mellem
rådgiver, DTU og regionen

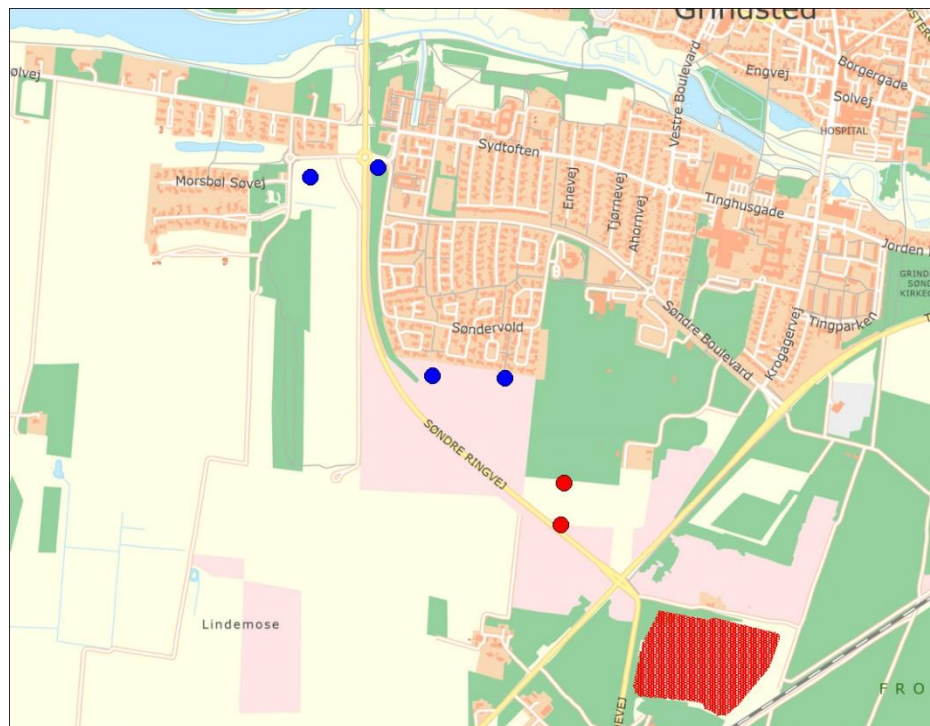

Status for losseplads-undersøgelserne

Aktuelle indsatser vedr.

- **Geofysisk kortlægning udført**
- **4 dybe boringer udført**
- **Grindstedværk-stoffer i alle 4 boringer**
- **Meget lavt indhold af vinylchlorid**
- **Planlægning af næste etape er i gang**

Vejen mod en

oprensning

ved Grindsted Å i

2025

Region Syddanmark

Viden:

Vi ved, at forureningen fra fabriksgrunden siver ud til åen over en ca. én kilometer lang strækning.

- Vi mangler at få en tydeligere afgrænsning af udsivningsområderne, så vi ved præcis, hvor vi skal rense op.

AFKLARING: Ventes senest i 2023

2021

2023

Region Syddanmark

Metode:

Der eksisterer ikke en fiks og færdig metode, der kan rense den komplekse forurening i Grindsted.

- Vi ved, at der skal testes og udvikles en kombination af flere forskellige oprensningsmetoder.

AFKLARING: Ventes i december 2022

2021

2023

Region Syddanmark

Fast track:

- Udbudsprocessen speedes op ved at samle flere opgaver og dermed reducere antallet af tidskrævende udbud.
- Vi stiller krav om meget stramme tidsplaner.

2021

???

Region Syddanmark

Fast track:

- Ved at bruge nyeste teknologi som geofysik kan vi placere boringer hurtigere og mere præcist.
- Vi identificerer mulige metoder til oprensning sideløbende med det igangværende arbejde med at få afgrænset forureningsfanen.
- Målerettede udviklingsprojekter er igangsat.

2021

???

Region Syddanmark

Udfordringer:

Vi mangler kriterier for bl.a. farmaceutiske stoffer.

- Hvor rent skal vandet i Grindsted Å være? Og hvordan skal vi dokumentere, at målet er nået?

AFKLARING: Vi er i løbende dialog med Miljøstyrelsen, som fastsætter kriterier og mål.

2021

???

Region Syddanmark

Udfordringer:

2021

Området tæt på Grindsted Å er meget vådt. Det betyder:

- Tekniske udfordringer med at få tungt materiel frem langs åen.
- §3-område der kræver særlige hensyn.
- Dybe boringer kræver plads.
- Vanskeligt at finde relevante ubebyggede arealer i byen.
- De større rådgivende virksomheder er udfordret på mandskab og kapacitet.

Region Syddanmark

Etableringsfase:

Når vi får designet den rette metode, forventer vi at kunne få de nødvendige tilladelser, så vi kan etablere en rensningsfacilitet og teste rensningen i løbet af blot ét år.

2024

2025

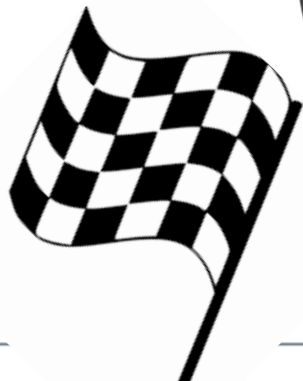
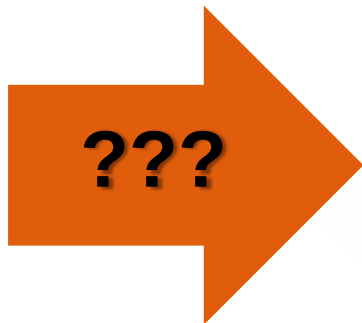

Region Syddanmark

Oprensning:

Det er uvist, hvor lang tid rensningen ved Grindsted Å vil tage.

- Vi forventer at kunne overholde kriterierne for åen kort tid efter, at oprensningen er sat i værk.
- Vi gør alt for at komme i mål.

Region Syddanmark

Økonomi:

2021: 1,0 mio. kr.

2022: 3,4 mio. kr.

2023: 14,7 mio. kr.

2024: 14,0 mio. kr.

2025: 14,0 mio. kr. (usikkert)

Dertil kommer **11 mio. kr.** (*rest fra tidligere statslig bevilling*) samt **10 mio. kr.** fra regionsrådet, som vil blive fordelt løbende til metodeudvikling og relevante undersøgelser.

I **2023** skal der forhandles økonomi med staten til arbejdet med generationsforureningerne fra **2025** og fremefter.

Kommunikation og borgerinddragelse

- Grindsted-magasin
- Grindstedforurening.dk
- Nyt **borgermøde** på Grindsted Gymnasium og HF 30. september

Borgermøde om Grindsted-forureningerne

30. september 2021 på Grindsted Gymnasium og HF

Dagsorden:

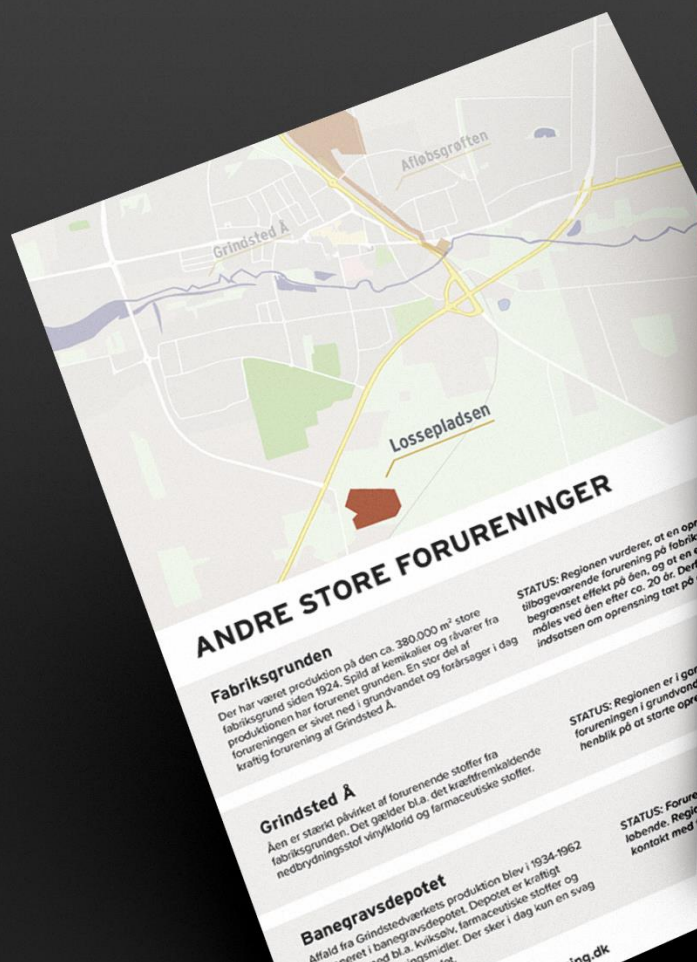
- 1. Status på regionens arbejde med forureningerne**
 - Vejen frem mod en oprensning ved Grindsted Å
- 2. Status på kommunens arbejde**
 - Nye anbefalinger for havevand
 - Engsøen
- 3. Sundhedsundersøgelsen i Grindsted**
- 4. Indkomne spørgsmål**
- 5. Cafébordssnak**

Emner til cafébordssnak

1. Havevand
2. Engsøen
3. Grindsted Å
4. Fabriksgrunden
5. Banegravsdepotet
6. Lossepladsen (inkl. lossepladsfanen)
7. Sundhedsundersøgelsen
8. Borgergruppen

One Pagers

ANDRE STORE FORURENINGER

Fabriksgunden

Der har været produktion på den ca. 380.000 m² store fabriksgrund siden 1924. Spild af kemikalier og råvarer fra produktionen har forurenet grunden. En stor del af forureningen er sivet ned i grundvandet og forårsager i dag kraftig forurening af Grindsted Å.

STATUS: Regionen vurderer, at en oprensning af grunden vil begrænse forureningen på den, og at en oprensning vil begrænse effekten på den, og at en oprensning vil begrænse effekten på den, og at en oprensning vil begrænse effekten på den.

Grindsted Å

Åen er stærkt påvirket af forurenende stoffer fra fabriksgrunden. Det gælder bl.a. det kræftfremkaldende nedbrydningsstof vinylklorid og farmaceutiske stoffer.

STATUS: Regionen er i gang med at undersøge forureningen i grundvandet henholdsvis på et større område.

Banegravsdepotet

Affald fra Grindstedværkets produktion blev i 1934-1962 deponeret i banegravsdepotet. Depotet er kraftigt forurenet med bl.a. kviksølv, farmaceutiske stoffer og nedbrydningsstoffer. Der sker i dag kun en svag udvaskning af stofferne.

STATUS: Forureningen er i gang med at undersøge forureningen i grundvandet henholdsvis på et større område.

LOSSEPLADSEN

Grindsted gamle losseplads modtog i perioden fra 1962 til ca. 1977 fast affald og spildevand fra det tidligere Grindstedværket. Region Syddanmark er ved at undersøge, om forureningen fra lossepladsen kan true vandkvaliteten i Grindsted Å eller Engsoen.

Region Syddanmark er i gang med at undersøge forureningen fra den tidligere losseplads syd for byen. Lossepladsen var i brug fra 1930'erne og frem til 1977 og modtog både husholdningsaffald, byggeaffald og industriaffald.

Det er allerede slået fast, at det tidligere Grindstedværket har deponeret kemikaleffald i et grubeområde på lossepladsen. Gruben indeholder ca. 268.000 tons forurenet jord. Forureningen består

blandt andet af ca. 2,5 tons klorerede opløsningsmidler, ca. 71 tons farmaceutiske stoffer og ca. 24 tons kviksølv.

Formålet med den igangværende undersøgelse er at få afklaret, om forureningen fra grubeområdet kan true vandkvaliteten i Grindsted Å eller Engsoen. Undersøgelserne ventes færdige inden udgangen af 2022.

Kan blive ny generationsforurening

Regionen har ansvaret for at undersøge forureningen fra lossepladsen. Hvis undersøgelsen viser, at forureningen påvirker vandkvaliteten i Grindsted Å eller Engsoen i uacceptabel grad, skal regionen gennemføre en indsats over for forureningen.

Som følge af omfanget og pris på oprensning vil lossepladsen blive en ny generationsforurening.

Det vil i givet fald også betyde, at regionen skal undersøge, om det er nødvendigt at fjerne forureningen i grubeområdet, eller om der alene skal sættes ind med en oprensning i fronten af fanen.

2012-2015:

Regionen etablerer to dybe borer i tæt på lossepladsen. To nye 30 meter dybe borer etableres i 2015. Der tages løbende prøver fra filterne for at følge udviklingen.

2019-2020:

Undersøgelser af den gamle losseplads viser, at der i et grubeområde på ca. 3 hektar er deponeret betydelige mængder forurening fra Grindstedværket. To nye borer i forureningsfanen viser desuden kraftig forurening mindst 600 meter fra lossepladsen.

2020-2022:

Region Syddanmark undersøger forureningsfanen fra lossepladsen med henblik på at afklare, om forureningen udgør en risiko for Grindsted Å eller Engsoen.

Læs mere på: www.grindstedforurening.dk

Opfølgning på medieomtale af sundhedsundersøgelsen

Borgermøde 30/9 2021

Den seneste tids medieomtale af sundhedsundersøgelsen i Grindsted ...

... har givet anledning til spørgsmål og tvivl:

- Var der en uenighed blandt forskerne, som blev skjult?
- Var der alligevel grundlag for en fase 2 af sundhedsundersøgelsen?
- Kan vi stole på resultaterne af sundhedsundersøgelsen?
- Hvad er der med ALS i undersøgelsen?

23

Hvad er det for en uenighed blandt forskere, der ikke kom frem?

- Der var nedsat en gruppe med 17 anerkendte forskere
 - Forberede en eventuel fase 2 af sundhedsundersøgelsen
 - Vurdere resultaterne af sundhedsundersøgelsen
- Afsluttende møde 11. juni 2020, konklusion:
 - Det er en solid rapport, der foreligger
 - Der er ikke grundlag for at iværksætte en fase 2 undersøgelse i Grindsted
- To forskere fra Københavns Universitet:
 - Ikke uenige i det overordnede resultat og anbefaling
 - **MEN mente at resultatet for ALS i (Øst)byen burde undersøges**
 - Kritiske over for de anvendte metoder

24

Fakta om ALS i Grindsted og i Østbyen

- Det var forventet at finde 22,2 tilfælde af ALS i Grindsted i forhold til sammenlignelige byer.
- Der blev fundet 22 tilfælde.
- 1% lavere forekomst af ALS i Grindsted
- Men hvordan fordeler de 22 tilfælde sig i Grindsted?

25

Område 1 (omegn)

GRINDSTED PLANTAGE

Trindmose

Område 2

Åglimt

Område 4

Område 3

Østbyen

Område 2

Sønderby
Område 2

0 500 1000 m

A scale bar at the bottom right of the map, indicating distances of 0, 500, and 1000 meters.

Antal tilfælde af ALS

	Forventet
Omegnen (1)	1
Øvrige Grindsted (2)	10
Østbyen (3)	2
De forurenede område (4)	9
I alt	22

Antal tilfælde af ALS

	Forventet	Fundet
Omegnen (1)	1	0
Øvrige Grindsted (2)	10	11
Østbyen (3)	2	5
De forurenede område (4)	9	6
I alt	22	22

Antal tilfælde af ALS

	Forventet	Fundet	Flere/færre
Omegnen (1)	1	0	-1
Øvrige Grindsted (2)	10	11	+1
Østbyen (3)	2	5	+3
De forurenede område (4)	9	6	-3
I alt	22	22	

Antal tilfælde af ALS

	Forventet	Fundet	Flere/færre	RR
Omegnen (1)	1	0	-1	
Øvrige Grindsted (2)	10	11	+1	1,1
Østbyen (3)	2	5	+3	2,5
De forurenede område (4)	9	6	-3	0,7
I alt	22	22		

Vi konkluderer

- At sundhedsundersøgelsens resultater står ved magt
- At der var en mindretalsudtalelse i forskergruppen
- Denne specifikke udtalelse bragte vi ikke videre til politikerne og offentligheden
- **Det burde vi have gjort! Det beklager vi!**
- Anbefalingen ville ikke være ændret af den grund
- De to forskere blev
 - tilbudt data og viden, hvis de ville forske videre
 - Vejledt om mulige forskningspuljer i Region Syddanmark
- De to forskere indtil videre ikke igangsat sådanne projekter

31